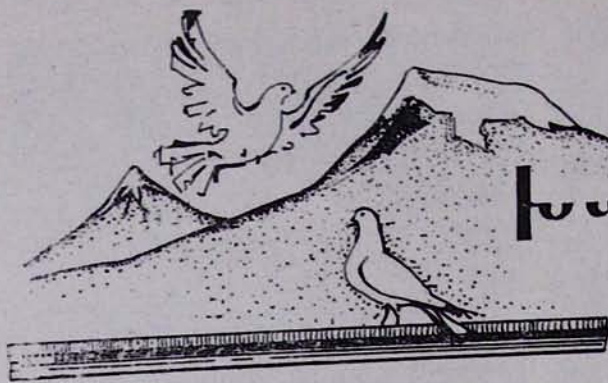

Խաղաղության Հասար

ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԿՈՆՖԵՐԱՆՍԻ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆՍՏԱՇՐՋԱՆԸ
ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆՈՒՄ

Սույն թվականի փետրվարի 24—28-ը, Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Ս. Տ. Վազգեն Ա-ի հրավերով, Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնում գումարվեց Խաղաղության համաքրիստոնեական կոնֆերանսի միջազգային քարտուղարության 1975 թվականի առաջին նստաշրջանը:

ԺԱՄԱՆՈՒՄ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹՅԱՆ

Փետրվարի 24-ին, երկուշաբթի օրը, ժամը 20-ին, Երևան ժամանեց Խաղաղության համաքրիստոնեական կոնֆերանսի միջազգային քարտուղարությունը, որի կազմում էին քարտուղարության անդամ հանդիսացող Սովետական Միության, Բուլղարիայի, Ռումինիայի, Չեխոսլովակիայի, Հունգարիայի, Գերմանական Դեմոկրատական Հանրապետության, Կուբայի, Լեհաստանի, Հոլանդիայի, ԱՄՆ-ի, Ծրի-Լանկայի և Սինեա-Լեոնեի եկեղեցիների, կրոնական, հասարակական կազմակերպությունների թվով 26 ներկայացուցիչներ՝ հոգևորական և աշխարհական:

Երևանի օդանավակայանում հարգարժան հյուրերին դիմավորեցին և բարի գալուստ մաղթեցին Ծիրակի թեմի առաջնորդ տ. Նարեկ եպիսկոպոս Ծաքարյանը, Մայր Աթոռի Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի ընդհանուր քարտուղար Պարգել Ծախբազյանը, տ. Թորգոմ արքեպ Մու-

շեղյանը և Սարգիս սարկավագ Սարգսյանը:

Հյուրերը առաջնորդվեցին Երևանի «Արմենիա» հյուրանոց:

ԱՂՈԹՔ ՄԱՅՐ ՏԱԾԱՐՈՒՄ

Փետրվարի 25-ին, երեքշաբթի օրը, առավոտյան ժամը 9-ին, մեծարգո հյուրերը ժամանեցին Մայր Աթոռ: Մայր տաճարի մուտքի առջև, հանուն Հայոց Հայրապետի, նրանց ողջունեց և բարի գալուստ մաղթեց լուսարարապետ տ. Հուսիկ եպիսկոպոս Սանթրոյանը: Մայր տաճարի իջման ս. սեղանի առաջ իրենց աղոթքն անելուց հետո Միջազգային քարտուղարության բոլոր անդամները ներկա եղան Արևազայի հանդիսավոր ժամերգությունը:

ՆՍՏԱՇՐՋԱՆԻ ԲԱՅՈՒՄԸ

Առաջին նիստ

Առավոտյան ժամերգությունից հետո հարգարժան հյուրերը առաջնորդվեցին Վեհարանի այն կահավորված հատուկ դահլիճը, ուր տեղի էին ունենալու ժողովի նիստերը:

Ժամը 10-ին Վեհափառ Հայրապետը մուտք գործեց դահլիճ՝ ուղեկցությամբ տ. Հուսիկ, տ. Հմայակ, տ. Նարեկ, տ. Գևորգ,

տ. Արիս եպիսկոպոսների, և հյուրերի կողմից ընդունվեց ծափողջույններով:

Խաղաղության համաքրիստոնեական կոնֆերանսի միջազգային քարտուղարության 1975 թվականի առաջին նստաշրջանը բացվեց Հայոց Հայրապետի օրհնությամբ և խմբովին արտասանված Տերունական աղոթքով:

ՈՂՋՈՒՅՆԻ, ԲԱՐԻԳԱՆՍՅԱՆ ԵՎ
ՇՆՈՐՀԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԽՈՍՔ

Նստաշրջանի բացման աղոթքից հետո բարիգալստյան և ողջույնի ուղերձով հանդես եկավ Հայոց Հայրապետը: Նորին Սրբությունն իր խոսքի մեջ նախ շնչեց, որ Միջազգային քարտուղարության սույն ճրատաշրջանը, առաջին անգամ լինելով, գումարվում է հայ եկեղեցու պատմական կենտրոն Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնում, որը անցյալում միշտ աղոթել է վասն խաղաղության ամենայն աշխարհի և դարերի ընթացքում առատորեն թափել իր արյունը՝ Ավետարանի պատգամների ճշմարտության վկայության համար, երբեմն նույնիսկ հավաքական նահատակությամբ, ինչպես այդ տեղի ունեցավ Ավարայրի ճակատամարտում 451 թվականին զրադաշտական Պարսկաստանի դեմ Վարդանանց հերոսամարտով և ապա հետագա դարերի ընթացքում, մինչև 1915 թվականի Ապրիլյան ցեղասպանությունը, ցեղասպանություն, որի 60-ամյակը լրանում է այս տարի, ապրիլին, միշտ ի պաշտպանություն քրիստոնեական հավատի և քաղաքակրթության արժեքների:

Այնուհետև Հայոց Հայրապետը ողջույնի իր խոսքի մեջ բարձր գնահատական տվեց Խաղաղության համաքրիստոնեական կոնֆերանսի կատարած խաղաղասիրական, մարդասիրական գործունեությանը, որը, այս օրերին մանավանդ, մեծ նշանակություն է ստանում նրանով, որ Սովետական Միության բոլոր ժողովուրդները, աշխարհի առաջադեմ և խաղաղամետ ժողովուրդների հետ միասին, պատրաստվում են նշելու ֆաշիզմի դեմ տարված հաղթանակի 30-ամյակը: Այս առթիվ Հայոց Հայրապետը նշեց, որ չափազանց նշանակալից է այն հանգամանքը, որ Միջազգային քարտուղարությունը 1975 թվականի իր առաջին ճրատաշրջանը գումարում է Սովետական Միությունում, Սովետական Հայաստանում, սուրբ Էջմիածնի կամարների ներքո:

Իր ուղերձի ավարտին Հայոց Հայրապետը բարի գալուստ մաղթեց Միջազգային քարտուղարության անդամներին Մայր Աթոռ ժամանման առիթով և հաջողություն ցանկացավ նրանց՝ համայն աշխարհի խաղաղության, մարդկության քարօրության և

ազգերի եղբայրության վսեմ նպատակին ուղղված քարտուղարության գործունեության ճանապարհին:

Հայոց Հայրապետի ողջույնի և բարիգալստյան այս սրտագին խոսքերն ու ջերմ մաղթանքները երախտագիտական զգացումներով և ծափողջույններով ընդունվեցին ներկաների կողմից:

Այնուհետև, ի պատասխան Ամենայն Հայոց Հայրապետի ողջույնի խոսքի, քարտուղարության անունից երախտագիտության և շնորհակալության խոսքով հանդես եկավ Խաղաղության համաքրիստոնեական կոնֆերանսի գլխավոր քարտուղար դոկտոր Կարոյի Տոթը:

Գլխավոր քարտուղարն իր խոսքի մեջ մասնավոր կարևորությամբ անդրադարձավ, որ Հայոց Հայրապետի ջերմ հրավերով Միջազգային քարտուղարությունը 1975 թվականի իր առաջին նստաշրջանը գումարում է հայ եկեղեցու պատմական ու հնադարյան կենտրոն ս. Էջմիածնում: Այնուհետև դոկտ. Կարոյի Տոթը ջերմ շնորհակալություն հայտնեց Հայոց Հայրապետի կողմից եղած այս հրավերի և սրտաբաց ընդունելության, ինչպես նաև այն բացառիկ պատեհության համար, որով քարտուղարության անդամները առիթը պիտի ունենան ծանոթանալու Մայր Աթոռի և Հայոց Հայրապետի գործունեությանը և մոտիկից ճանաչելու բիբլիական Արարատի այս հողի վրա ապրող ու ստեղծագործող հայ ժողովրդի հերոսական պատմությունը և նրա ժամանակակից բարգավաճ կյանքը:

Իր խոսքի ավարտին դոկտ. Կարոյի Տոթը ջերմ երախտագիտություն և շնորհակալություն հայտնեց Հայոց Հայրապետի՝ և Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնի՝ խաղաղության ի նպաստ բերած բարոյական և նյութական աջակցության համար, խաղաղության շարժման ստեղծման առաջին իսկ օրերից:

Վերջում դոկտ. Կարոյի Տոթը Ամենայն Հայոց Հայրապետին ներկայացրեց Միջազգային քարտուղարության ներկա եղող անդամներին՝ իրենց անուններով և հանգամանքներով:

Բարիգալստյան և ողջույնի փոխադարձ խոսքերից հետո Միջազգային քարտուղարությունը, ըստ նախապես պատրաստած իր օրակարգի, անցավ իր աշխատանքներին:

ՋԵԿՈՒՑՈՒՄ «ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՅՑ

ԱՌՆԱԲԵԼԱԿԱՆ ԵՎԵՂԵՑԻՆ ԵՎ ՆՐԱ
ԱՌՆԱԲԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎԱՍՆ ԱՇԽԱՐՀԻ
ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ» ԹԵՄԱՑՈՎ

Համաձայն Միջազգային քարտուղարության կազմած օրակարգի, առաջին նիստում հատուկ զեկուցում էր նախատեսված

«Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցին և նրա առաքելությունը վասն աշխարհի խաղաղության» թեմայի շուրջ: Գրավոր զեկուցումով հանդես եկավ Օիրակի թեմի առաջնորդ տ. Նարեկ եպիսկոպոս Ծաքարյանը: Սույն ճառի տեքստը, որը նախապես թարգմանված էր ռուսերեն և անգլերեն լեզուներով, բաժանվեց ժողովականներին:

Հայրապետի խաղաղասիրական գործունեության վրա՝ շեշտելով, որ Նորին Սրբությունը գործոն մասնակցություն է բերել, ի գլուխ հայ եկեղեցու պատվիրակությունների, միջազգային համաժողովների խաղաղասիրական աշխատանքներին:

Տ. Նարեկ սրբազանի զեկուցումը եզրափակվեց խաղաղության նշանակության մա-

Հայոց Հայրապետի ողջույնի խոսքը Վեհաբանում Միջազգային քարտուղարության նստաշրջանի բացման առթիվ

իր զեկուցման սկզբին տ. Նարեկ սրբազանը համատոտակի խոսեց Հայաստանյայց եկեղեցու առաքելական ծագման, դավանության, ժողովրդավարական վարչաձևի, նրա նվիրապետական կառույցի, արդի վիճակի, ինչպես նաև հայ ժողովրդի կյանքում նրա կատարած հոգևոր, մշակութային ու հայրենասիրական մեծ դերի և նշանակության մասին:

Այնուհետև զեկուցման մեջ հանգամանորեն խոսվեց 1949 թվականին, խաղաղության շարժման ստեղծման առաջին իսկ օրերից, Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնի գլխավորությամբ երջանկահիշատակ Տ. Գևորգ Զ Ամենայն Հայոց Հայրապետի խաղաղասիրական գործունեության մասին: Զեկուցողը մանրամասնորեն կանգ առավ նաև 1955 թվականից սկսած Տ. Տ. Վազգեն Ա Հայոց

սին խորհրդածություններով և Միջազգային քարտուղարության անդամներին ուղղված քարիզալստյան հետևյալ խոսքերով:

«Ինչպես բովանդակ մարդկությունը, այնպես էլ հայ հավատացյալ ժողովուրդը հասկանում են խաղաղության պաշտպանության կենսական անհրաժեշտությունը: Պայքարը, հանուն խաղաղության և մարդկային իրավունքների ճանաչման, սրբազան պարտքն է Աստուծո պատկերով ստեղծված ամեն անհատի: Մենք հավատում ենք, որ հայ եկեղեցին կմնա կենդանի, կենսունակ ու կգործի տևականորեն իր առաքելության և կոչման քարձրության վրա, եթե նաև համարձակ կերպով իր խոսքը և իր գործը միացնի այս ոգեկան, բարոյական, ընկերային հրամայականների հաղթանակի համար: Պայքարը, հանուն խաղաղության և

արդարության, պայքար է ավելի կատարյալ, ավելի ներդաշնակ, «ստավել կյանքի» ձևերի համար: Հայ եկեղեցին համոզված է, որ ոչ թե բիրտ ուժը, այլ բանականությունն է, որ պետք է որոշի արդի աշխարհի և ժողովուրդների ճակատագիրը: Քրիստոսի քարոզած մարդկային փոխհարաբերությունների հիմքը բռնությունը չէ, այլ սերն ու եղբայրությունը, որից բխում են համերաշխությունն ու համագործակցությունը ազգերի, ժողովուրդների և անհատների միջև:

Քրիստոնեական եկեղեցիների, այդ թվում նաև հայ եկեղեցու հիմնական առաքելությունն է ու կոչումը՝ լինել աշխարհի մեջ և աշխարհի հետ: Քրիստոսի եկեղեցին չի կամենում կղզիացած և անհաղորդ մնալ արդի աշխարհը հուզող շարժումներին, աշխարհն ու մարդկությունը հուզող հարցերին: Այսօր եկեղեցու հիմնական առաքելություններից մեկը պետք է լինի նաև աշխատել հասարակության բոլոր խավերի, բոլոր մարդկանց հետ, գործակցել բոլոր կրոնների հետ, շփվել բոլոր գաղափարախոսությունների հետ՝ մարդկության հասարակաց շահը և երջանկությունը ապահովելու համար: Նրանով եկեղեցին կստանձնի գործուն դեր այսօրվա աշխարհի գործերի մեջ և կհանդիսանա կարևոր մի գործոն խաղաղության և համագործակցության համար, բայց կպահի կյանքի և աշխարհի հետ, կրգա ժամանակի բազկերակը, կդառնա հաղորդ կյանքի տրոփյուններին՝ այդու իսկ ծառայելով իր բուն կոչմանն ու առաքելությանը:

Արդի աշխարհը հուզող հարցեր են ընկերային արդարության և հավասարության բացակայությունը մի շարք երկրներում, իրավագուրկ ազգությունների ազատագրումը, ցեղային խտրականությունը, ֆաշիստական նոր ձգտումների դրսևորումը, որոնք բոլորը ախտաճանկներ են հնարավոր նոր ողբերգությունների, նոր պատերազմների, և որոնց դեմ միասնական և վճռական պայքարը խաղաղասեր բոլոր ուժերի առաջնահերթ պարտականությունը պետք է լինի: Եվ այս հարցերի արդար լուծման ճանապարհին եկեղեցիները ևս, կարծում ենք, նվիրական պարտականությունը ունեն իրենց կարելին ի գործ դնելու, բանիվ և գործով, մանավանդ որ այդ է թելադրում մեզ Քրիստոսի Ավետարանը:

Մենք երջանիկ ենք, որ հետադիմության, հակահումանիստական պատերազմ նյութող ուժերը հետզհետե տկարանում են առաջադիմական ու խաղաղասեր ուժերի ծավալումով և ամրապնդումով, ինչ որ պատմական օրինաչափ մի պրոցես է, որի զարգացմանը մեծ չափով սատարում է նաև Սովետական

Միությունն իր գաղափարական, քարոչական ու քաղաքական հզորությամբ:

Այրում ենք Էկումենիզմի ժամանակաշրջանում: Եկեղեցին այսօր բացվել է դեպի աշխարհը: Նա զգայուն և հաղորդ է դարձել դեպի մարդկային կարիքները: Դա միաժամանակ քրիստոնեական հավատի վերակենդանության պայծառ վկայությունն է: Այս պայմաններում ահա եկեղեցու առաջնահերթ պարտականությունն է՝ մեր օրերում նպաստել մի նոր և արդար աշխարհի կառուցմանը, որի մեջ տղամարդիկ, կանայք և երիտասարդությունը, առանց խտրության ցեղի, գույնի, համոզմունքների, արդարության և խաղաղության պայմաններում, կարողանան ունենալ ապրելու՝ և զարգանալու իրավունք՝ արժանավայել մի կյանքով, ազատագրված ճնշումից, շահագործումից, մեղքից և տգիտությունից:

Այս ճշմարտությունների թելադրությամբ ու մղումով Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցին աշխատում և գործում է իր սեփական ժողովրդի ծոցում, միաժամանակ բերելով իր մասնակցությունը քրիստոնեական եկեղեցիների և կրոնական այլ կազմակերպությունների աշխատանքներին և ջանքերին, որոնք նպատակամղված են աշխարհում կայուն խաղաղության հաստատմանն ու ամրապնդմանը, բոլոր ժողովուրդների ազատության, իրավահավասարության, եղբայրության ու համագործակցության վսեմ և աստվածահաճ սկզբունքների կենսագործման ի խնդիր:

Այս մտածումներով և եղբայրական սրբտազին զգացումներով, հանուն Ամենայն Հայոց Վազգեն Ա. Հայրապետի, ողջունում ենք ներկայությունը այստեղ, հայ եկեղեցու պատմական կենտրոն ս. Էջմիածնում, Պրագայի խաղաղության համաքրիստոնեական կոնֆերանսի մեր եղբայրների, կոնֆերանս, որը տարիներից ի վեր իր արի ձեռքերում է պահում խաղաղության պաշտպանության սրբազան դրոշակը՝ Քրիստոսի եկեղեցու փառքի և ժողովուրդների եղբայրության ու համության համար:

Բարի գալուստ ձեզ, սիրելի եղբայրներ ի Քրիստոս: Ի սրտե մաղթում ենք ձեզ՝ Խաղաղության համաքրիստոնեական կոնֆերանսի միջազգային քարտուղարությանը, ամենայն հաջողություն ձեր ապագա գործունեության ճանապարհին: Թող Տերը օրհնի և պողաքեր դարձնի մեր այս հանդիպումը բիբլիական Արարատի այս պատմական հողի վրա»:

Տ. Նարեկ եպիսկոպոսի գեկուցման առթիվ, խոսելով Խաղաղության համաքրիստոնեական կոնֆերանսի անունից, դոկտ. Կարոյի Տոթը բարձր գնահատական տվեց

վերոհիշյալ զեկուցմանը՝ նշելով, որ այն կը-
հրատարակվի կոնֆերանսի փաստաթղթե-
րի ժողովածուում:

Տ. Նարեկ եպիսկոպոսի սույն զեկուցու-
մից հետո Հայոց Հայրապետը կրկին ան-

գամ օրհնեց բոլոր ներկաներին և, հաջո-
ղություն մաղթելով նրանց մարդասիրական
աշխատանքներին իրենց սրբազան առաքե-
լության ճանապարհի վրա, մեկնեց ժողո-
վասրահից:

Հյուրերը և Մեսրոպ Մաշտոցի անվան ձեռագրաց Մատենադարանի առաջ

Հանուն Մայր Աթոռ և Էջմիածնի, Միջազգային քարտուղարության հրավերով, սույն նստաշրջանի աշխատանքներին մասնակցեցին տ. Նարեկ եպիսկոպոս Ծաբարյանը, տ. Արիս եպիսկոպոս Ծիրվանյանը, Գերագույն հոգևոր խորհրդի անդամ, պատմաբան Հովհաննես Թովուկյանը և Մայր Աթոռի Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի ընդհանուր քարտուղար Պարգև Ծահրազյանը:

Երկրորդ նիստ

Նույն օրը, փոքր ընդմիջումից հետո, ժամը 12-ին, գումարվեց նստաշրջանի Բ նիստը, որ լավեց Խաղաղության համաքրիստոնեական կոնֆերանսի գլխավոր քարտուղար դոկտ. Կարոյի Տոթի գեկուցագիրը, որի սկզբում նա մասնավոր կարևորությամբ շեշտեց այն հանգամանքը, որ Միջազգային քարտուղարության 1975 թվականի առաջին նստաշրջանը գումարվում է հայ եկեղեցու կենտրոն և Էջմիածնում Ամենայն Հայոց Հայրապետի ջերմ հրավերով: «Մենք մասնավորապես ուրախ ենք,—ասաց դոկտ. Կարոյի Տոթը,—որ մեր շարժումը, իր պատմության մեջ առաջին անգամ լինելով, հնարավորություն է ունենում իր նստաշրջանը գումարելու այստեղ, Հայաստանում: Ինչպիսի՜ պատիվ է մեզ համար, որ մենք պիտի կարողանանք վայելել առաքելական ու հնադարյան այս եկեղեցու հյուրընկալությունը, պիտի կարողանանք ավելի մոտիկից ճանաչել այս երկրի ժողովրդի հարուստ պատմությունն ու ժամանակակից կյանքը: Մենք քաջատեղյակ ենք այն գործուն մասնակցությանը, որ սկզբից ևեթ հանդես բերեց հայ եկեղեցին Խաղաղության համաքրիստոնեական կոնֆերանսի աշխատանքներին՝ աջակցելով նրա բոլոր նախաձեռնություններին: Մենք երախտագիտությամբ ենք հիշում այն հետաքրքրությունն ու ջերմ պաշտպանությունը, որ ցուցաբերեց հայ եկեղեցին մեր շարժման նկատմամբ բազմաթիվ այլ առիթներով, ինչպես որ ցուցաբերում է նաև այժմ մեր Միջազգային քարտուղարությանը վերապահված իր սույն սիրալիր հրավերով: Այս առթիվ ես կցանկանայի մեր մասնավոր երախտագիտությունն ու խորին հարգանքն արտահայտել այստեղ Նորին Սրբություն Վազգեն Ա Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին: Իմ այցելությունը և Էջմիածին 1971 թվականի աշնանը անմոռանալի է մնալու իմ հիշողության մեջ, ինչպես նաև այն երբայրական ջերմ սերը, որով Նորին Սրբությունը և Նրա գործակիցները ընդունեցին ինձ: Անկասկած այդ հանգամանքը նպաստեց, որ մենք համարձակությունը ունենանք

խնդրելու մի նոր հրավեր՝ այս անգամ ամբողջ Միջազգային քարտուղարության համար: Ես համոզված եմ, որ մեր սույն խորհրդակցությունը, որը տեղի է ունենալու այստեղ, ներշնչումի մի նոր աղբյուր պիտի հանդիսանա մեզ, առաջնիչ մի նոր խթան՝ խաղաղության գործին Է՛լ ավելի արդյունավետ կերպով ծառայելու համար»:

Այնուհետև դոկտ. Կարոյի Տոթը լայնորեն անդրադարձավ Խաղաղության շարժման գործունեությանը միջազգային իրադարձությունների զարգացման ոլորտում:

Դոկտ. Կարոյի Տոթի սույն հաշվետու զեկուցման շուրջ տեղի ունեցավ մտքերի աշխույժ փոխանակություն: Այն արժանացավ բոլոր ժողովականների հավանությանը:

Երկրորդ նիստի ավարտին հարգելի հյուրերը, Մայր Աթոռի ներկայացուցիչների առաջնորդությամբ, այցելեցին Մայր տաճար, նրան կից եկեղեցական արվեստի թանգարան, ապա կաթողիկոսաց թանգարան Հին Վեհարանում, որ նրանց տրվեցին անհրաժեշտ բացատրություններ:

Ժամը 14-ին բոլոր հյուրերը ճաշեցին Մայր Աթոռում, Ղազարապատի պատմական միաբանական սեղանատանը:

Երրորդ նիստ

Նույն օրը, ժամը 15-ին, գումարվեց Միջազգային քարտուղարության երրորդ նիստը: Սույն նիստում լավեցին Խաղաղության համաքրիստոնեական կոնֆերանսի անցյալի գործունեության վերաբերյալ մի շարք հաղորդումներ, այդ թվում՝ Քոթայամում (Հնդկաստան) Խաղաղության ասիական քրիստոնեական կոնֆերանսի և Հնդկաչինի եկեղեցական ձեռնարկի գումարած ժողովի զեկուցագրերի մասին:

ՀՈԳԵՎՈՐ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԵՐԳ ՄԱՅՐ ՏԱԾԱՐՈՒՄ

Երեկոյան ժամը 20-ին միաբանական սեղանատանը, ընթրիքից հետո, ի պատիվ Միջազգային քարտուղարության անդամների, Մայր տաճարում տրվեց հոգևոր երաժշտության համերգ Մայր տաճարի երգչախմբի կատարմամբ՝ գեղարվեստական ղեկավարությամբ վաստակավոր արտիստ, խմբավար Խորեն Մելիսանեջյանի:

Համերգին ներկա էր Վեհափառ Հայրապետը՝ շրջապատված Մայր Աթոռի եպիսկոպոսներով և միաբանության անդամներով: Համերգին ներկա էին նաև Գերագույն հոգևոր խորհրդի անդամները, հոգևոր ճեմարանի դասախոսական կազմը, ուսանողությունը, մայրավանքի պաշտոնականությունը

Հարգարժան հյուրերն իրենց կեսօրվա

նաշը կատարեցին Գեղարդի վանական սեղանատանը:

Նույն օրը, մայրաքաղաք վերադառնալուց հետո, հյուրերը ծանոթացան Երևանի տեսարժան վայրերին և պատմական հուշարձաններին:

Ապա երեկոյան քարտուղարության անդամները Հայֆիլհարմոնիայի համերգային Մեծ դահլիճում ներկա եղան համերգի:

Մ Ե Կ Ն Ո Ւ Մ

Մարտի 1-ին, շաբաթ օրը, առավոտյան, Միջազգային քարտուղարության անդամները, խորապես երախտապարտ Մայր Աթոռի և Հայոց Հայրապետի կողմից իրենց նկատմամբ ցուցաբերված քրիստոնեական ջերմ

սիրտ և սրտագին հյուրընկալության համար, հրաժեշտ տվին Մայր Աթոռին լավագույն և անմոռանալի տպավորություններով:

Երևանի օդանավակայանում հյուրերին անմապարհեցին, հանուն Հայոց Հայրապետի, Գերագույն հոգևոր խորհրդի անդամ պրն. Հովհաննես Թովուլյանը, Մայր Աթոռի Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի ընդհանուր քարտուղար Պարզև Շահբազյանը, տ. Թորգոմ արեղա Մուշեղյանը և Սարգիս կարկավազ Սարգսյանը:

Փետրվարի 27-ին, հինգշաբթի օրը, վերջին նիստի ժամանակ, Միջազգային քարտուղարությունը Մայր Աթոռ ա. Էջմիածնում 1975 թվականի իր առաջին նստաշրջանի գումարման առիթով հաստատեց հետևյալ հաղորդագրությունը.

Հ Ա Ղ Ո Ր Դ Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցու և Նորին Սուրբ Օծություն Մայրագույն Պատրիարք, Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Ս. Տ. Վազգեն Ա-ի հրավերով Խաղաղության համաքրիստոնեական կոնֆերանսի միջազգային քարտուղարությունը 1975 թվականի փետրվարի 24—28-ը ժողով գումարեց Մայր Աթոռ ա. Էջմիածնում:

Նստաշրջանի հանդիսավոր բացմանը ներկա էր Նորին Սուրբ Օծություն Ս. Տ. Վազգեն Ա Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը, որը հանդես եկավ ողջույնի մի ուղերձով: Ծիրակի թեմի առաջնորդ տ. Նարեկ եպիսկոպոս Ծաքարյանի կողմից կարդացվեց մի զեկուցում՝ «Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցին և նրա առաքելությունը վասն աշխարհի խաղաղության» թեմայով: Իր զեկուցման մեջ նա ուրվագծեց Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցու պատմությունը և այն բացառիկ տեղը, որ նա գրավել է Էկումենիկ շարժման մեջ քրիստոնեական հավատի համար իր կատարած զոհողությունների միջոցով: «Հայ ժողովուրդը հասկանում է խաղաղության պաշտպանության կենսական անհրաժեշտությունը... Մենք հավատում ենք, որ հայ եկեղեցին կմնա կենդանի, կենսունակ ու կգործի տևականորեն իր առաքելության և կոչման բարձրության վրա, եթե նաև համարձակ կերպով իր խոսքը և գործը միացնի այս ոգեկան, բարոյական, ընկերային հրամայականների հաղթանակի համար»:

Խաղաղության համաքրիստոնեական կոնֆերանսի չլիավոր քարտուղար դոկտ. Կարոլի Տոթի նախագահության ներքո ժողովը լսեց նրա ներկայացրած զեկուցագիրը: Նա լայնորեն անդրադարձավ շարժման գործունեությանը միջազգային իրադարձությունների զարգացման ոլորտում: «Ապացուցված է, որ միջազգային լարվածության թուլացումը կախում չունի սուբյեկտիվ գործոններից և ժամանակավոր մի մտավիճակի արդյունք չէ բնավ, այլ պատմական անխուսափելի մի անհրաժեշտություն... Այս հույժ առարկայական պատճառները ստիպում են մարդկությանը գործադրել խաղաղ գոյակցության քաղաքականությունը երկկողմանի և բազմակողմանի միջազգային բանակցություններում»:

Ժողովը լսեց Խաղաղության համաքրիստոնեական կոնֆերանսի անցյալի գործունեությանը վերաբերող մի շարք հաղորդումներ: Այդ հաղորդում-

